

for å ha kontroll på eventuelle risikofaktorer som kan påløpe og følgelig påvirke selskapets bærekraftsrapportering.

Key takeaways

Bærekraftsrapportering blir stadig viktigere, og investorer tar ikke lenger

beslutninger utelukkende basert på finansiell informasjon. Nye regulatoriske rapporteringskrav baner veien for integrert rapportering hvor finansiell og ikke-finansiell informasjon sammen representerer selskapets totale verdiskapning gjennom en felles rapport. På bakgrunn av dette er det viktig at det

etableres gode internkontrollrutiner og at kvaliteten på ICSR løftes til samme nivå som for finansiell rapportering. Dette sikres blant annet gjennom ansvarliggjøring av selskapets CFO og styret.

Regnskapsstandardsetting i Norge

Mer enn 99 % av regnskapene i Brønnøysund er utarbeidet i samsvar med god regnskapsskikk.¹ Det er på tide at det tilhørende standardverket blir gjenstand for aktiv videreutvikling. Ballen ligger for øyeblikket hos Finansdepartementet.

Dr. oecon. og statsautorisert revisor
Steinar S. Kvifte
Partner EY

Bakgrunn

Lovutvalget som ble nedsatt i 2014, skulle blant annet utrede hvorvidt det skulle kreves eller åpnes for en mer direkte tilpasning til internasjonale regnskapsstandarder (IFRS), i tillegg til å vurdere nødvendige endringer i regnskapslovgivningen for å tilpasse denne til EUs konsoliderte regnskapsdirektiv (tatt inn i EØS-avtalen i 2015).

Aktuelt om finansiell rapportering

Formålet med denne spalten er å gi løpende oppdatering på aktuelle og sentrale spørsmål om finansiell rapportering. Det vil kunne være nye standarder eller tolkninger fra IASB eller NRS, men også relevante uttalelser gitt av regulerende myndigheter, eller kommentarer til andre relevante utviklingstrekk med betydning for norske foretaks finansielle rapportering. En regnskapsfaglig spesialistgruppe i EY er forfattere av spalten. Dette nummerets spalte er forfattet av dr. oecon., statsautorisert revisor og nordisk IFRS-leder Steinar S. Kvifte.

Kvifte er styremedlem i Norsk RegnskapsStiftelse (NRS). Han var et av fire medlemmer av arbeidsgruppen som i januar 2023 oversendte en utredning til Finansdepartementet med forslag til organisering av fremtidig regnskapsstandardsetting i Norge.

Innholdet i denne spalten representerer Kviftes egne betraktninger.

De påfølgende lovendringene fulgte i liten grad opp utvalgets forslag, og på et tidspunkt besluttet Finansdepartementet at ytterligere arbeid måtte gjøres før en konklusjon kunne trekkes. Departementet uttalte i Prop. 66 LS (2020-2021) at det «vil vurdere hvordan arbeidet med standardsetting kan organiseres og videreutvikles» (pkt. 3.2.1, s 20). Halvannet år senere ba departementet Norsk RegnskapsStiftelse (NRS) nedsette en arbeidsgruppe som skulle utrede blant annet organisering og finansiering av standardsettingen i Norge. Arbeidsgruppen leverte sin

utredning, med anbefalinger, 16. januar 2023.

I skrivende stund, om lag to og et halvt år etter at Finansdepartementet uttalte at organisering av standardsetting skulle bli gjenstand for «vurdering», er det likevel fortsatt usikkert om NRS skal fastsette regnskapsstandarder også i fremtiden, og i så fall om NRS skal fortsette som et privat organ eller et organ med statlig innflytelse. Eventuelt om det skal etableres et nytt standardsettende organ, enten i privat eller offentlig regi. Denne «vakuumtilværelsen» for norsk standardsetting er uheldig.

¹ Langli og Stenheim 2023, *Hvordan bør arbeidet med nasjonal regnskapsstandarder organiseres og finansieres?*, Magma nr. 2/2023.

dig. Den iboende dynamikken i regnskapspraksis og finansiell rapportering forutsetter snarlig avklaring.

Arbeidsgruppens forslag

Mandatet til arbeidsgruppen var femdelt – den skulle utrede:

1. alternative måter å organisere standardsettingsarbeidet på,
2. standardenes rettslige status,
3. finansieringsalternativer,
4. samarbeid med internasjonale standardsettere og
5. organisering og finansiering av standardsettende organer i sammenlignbare land.

Selv om mandatet var begrenset til å utrede de ulike spørsmålene, ga arbeidsgruppen også anbefalinger.

Utredningen retter seg først og fremst mot standardsetting for finansregnskap, men under henvisning til den nære koblingen mellom bokføring og finansregnskap har arbeidsgruppen også omtalt organisering av standardsetting for god bokføringsskikk. Mandatet var begrenset til finansiell rapportering, men arbeidsgruppen omtaler likevel også hvordan standardsetting for bærekraftsrapportering kan organiseres.

Organisering av standardsettingsarbeidet

Standardsettingen bør foregå i et privat organ med offentlig representasjon og innflytelse, i henhold til arbeidsgruppens anbefaling. Det bør skje gjennom en struktur med et styre som har et overordnet faglig ansvar for standardene som fastsettes. Styret bør støttes av et sekretariat med utrederkapasitet og fagorganer som står for utviklingen av standardene innenfor god regnskapskikk og god bokføringsskikk. Det foreslås også egne fagorganer for internasjonalt arbeid og et for bærekraftsrapportering om disse to virkeområdene tillegges det standardsettende organet.

I utredningen gir arbeidsgruppen detaljerte forslag til blant annet representasjon i styret og fagorganer og retnings-

linjer for saksbehandling, åpenhet, og involvering.

Arbeidsgruppen tar ikke stilling til om NRS er egnet som fremtidig standardsetter, men foreslår at enten NRS eller Finansdepartementet utpeker det første styret i den nye standardsetteren.

Standardenes rettslige status

God regnskapskikk er en såkalt rettslig standard. Det innebærer at innholdet i god regnskapskikk skal formes gjennom teori, praksis og ikke minst regnskapsstandarder. Arbeidsgruppen utreder ulike alternativer for å gjøre standardene rettslig bindende, samtidig som fordeler og ulemper med rettslige bindende standarder belyses. I forhold til det siste er spørsmålet om etterlevelse av standardene sentralt, hvorpå arbeidsgruppens vurdering er at god regnskapskikk som rettslig standard har fungert formålstjenlig, og at de praktiske sidene ved å gjøre regnskapsstandardene bindende, herunder mulige implikasjoner for dynamikken i utviklingen av god regnskapskikk, taler imot en omlegging av regimet.

Arbeidsgruppen anbefaler derfor at god regnskapskikk som rettslig standard består og at det ikke er gode grunner til å gi regnskapsstandardene selvstendig rettslig status.

Finansieringsalternativer

Arbeidsgruppen peker på grunner til at Staten har et ansvar for utarbeidelse av regnskapsstandarder, samt at det private næringsliv også drar veksler på et godt fungerende standardverk. I lys av den vurderingen mener arbeidsgruppen at begge parter bør bidra til finansiering av standardsettingen og viser til at en kombinert finansieringsmodell både vil bidra til kontinuerlig og dynamisk standardutvikling og godt tilpassede standarder, gitt formålet med dem, med praksisnær forankring. Arbeidsgruppen viser til at finansieringen kan organiseres gjennom både direkte og indirekte kilder ved tildeling av midler og tilgjengeliggjøring av ressurser og kompetanse. Arbeidsgruppen anbefaler at den første formen for finansiering naturlig

kan helt eller delvis komme fra Staten, mens det er rimelig at den siste formen kanaliseres gjennom private aktører.

Samarbeid med internasjonale standardsettere

God regnskapskikk er som kjent en norsk rettslig standard, og i så måte er tilhørende standardsetting løst fra standardsetting i andre land. Det er imidlertid norsk tradisjon, og også forutsatt i lovforarbeidene, at god regnskapskikk utvikles i lys av internasjonal utvikling. Det er derfor viktig at standardsetter er oppdatert og orientert om internasjonal regnskapsutvikling, herunder endrede og nye internasjonale regnskapsstandarder. At børsnoterte selskap er pålagt å utarbeide regnskap etter IFRS, og andre selskap har anledning til å utarbeide regnskap etter IFRS, bidrar ytterligere til å aktualisere internasjonal standardsetting i Norge.

Arbeidsgruppen mener standardsetteren bør ha en koordinerende rolle i arbeidet med å sikre norsk innflytelse på internasjonale organer som IASB og EFRAG, herunder gjennom finansiering av deres arbeid. Staten bidrar allerede med finansiell støtte til internasjonal standardsetting gjennom medvirkning i et EU-program som skal bidra til regelverksutvikling innen regnskap og revisjon. Arbeidsgruppen påpeker at privat sektor, og da særlig de børsnoterte selskapene, også bør bidra med finansiering av dette arbeidet i og med at det har direkte implikasjoner for deres finansielle rapportering.

Standardsettere i andre land

Arbeidsgruppen viser i utredningen at det er lite ensartethet med hensyn til hvordan standardsettingen organiseres og finansieres på tvers av ulike landene. Land som Sverige, Finland og Frankrike har tung offentlig involvering og finansiering, mens land som Danmark, Tyskland og USA ikke har noen offentlig involvering og/eller finansiering. Frankrike og Italia har rettslig bindende standarder, men for øvrig er det en uvanlig innretning.

Sammenlignet med andre land representerer arbeidsgruppens anbefaling til organisering og finansiering av standardsetter en «mellomløsning» som søker å kombinere fordelene med tung og liten offentlig involvering på en balansert måte.

Avsluttende kommentarer

Arbeidsgruppens utredning er ment å gi Finansdepartementet et grunnlag for å beslutte organiseringen av standardsettingen i Norge fremover. Det haster med å få en avklaring i dette spørsmålet. Ikke først og fremst fordi organisering i seg selv er avgjørende for kommunikasjon av finansiell informasjon, men fordi det over tid er skapt en situasjon der NRS er avskåret fra å gjennomføre de nødvendige kvalitative løftene i standardene som utfyller god regnskapskikk.

Det aller mest grunnleggende spørsmålet som ny standardsetter vil måtte ta tak i, er det såkalte «sporvalget» – skal god regnskapskikk videreføres som et selvstendig regnskapspråk forankret i grunnleggende regnskapsprin-

sipper («GRS-sporet») eller skal god regnskapskikk knyttes så tett opp mot IFRS som mulig («IFRS-sporet»). Harald Brandsås og undertegnede påpekte allerede i 2010 i artikkelen «God regnskapskikk i 25 år – fra «skatteregnskap» til IFRS» (Praktisk økonomi & finans, nr. 3) at det valget var presserende:

«Det er en rekke forhold som må vurderes når dette veivalget skal gjøres. Det mest sentrale er brukernes informasjonsbehov og om det best ivaretas av god regnskapskikk eller IFRS SME. Andre viktige elementer omfatter kostnaden for regnskapsprodusentene, betydningen for undervisningssektoren, erfaringene med anvendelsen av IFRS SME i andre land, og rammevilkårene for fortsatt utvikling av god regnskapskikk i Norge. Det er ulike syn på hva som representerer det mest formålstjenlige veivalget. Det som imidlertid er sikkert, er at norsk regnskapspraksis i fremtiden vil bli sterkt influert av IFRS, og det sentrale spørsmålet er således om IFRS-harmonisering best kan skje gjennom selvstendig utvikling av god regnskapskikk eller om det vil være mer

hensiktsmessig å erstatte gjeldende god regnskapskikk med IFRS/IFRS SME, og å gjøre norske unntak for særlige grupper av foretak.»

Vi avsluttet med følgende:

«Fortsettelsen blir spennende.»

Det ble den sant nok ikke. For nå, 13 år senere, er fortsatt den langsiktige løsningen på dette spørsmålet utestående. At departementet i Prop. 66 LS (2020-2021) avviste lovutvalgets forslag om å tilpasse loven til IFRS SME, gjør definitivt IFRS-sporet mindre aktuelt, men endelig avklaring på sporvalget må likevel gjøres gjennom god regnskapskikk og standardsetting. Gjennom den ovenfor omtalte utredningen har Finansdepartementet et godt utgangspunkt for å definere rammene for fremtidig standardsetting. Så snart det er gjort, er jeg trygg på at ny standardsetter vil evne å etablere innholdsdimensjonen i regnskapsstandardene på en måte som gjør at kommunikasjon av finansiell informasjon også utenfor børs, blir av høy kvalitet.